

## ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІ ІНСТРУМЕНТИ В ЛОКАЛЬНІЙ СТРУКТУРНІЙ ПОЛІТИЦІ РОЗВИТКУ МІСТ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ\*

©2021 СИНЮРА-РОСТУН Н. Р.

УДК 332:15(338.22)  
JEL: H74; O18; R58

### Синюра-Ростун Н. Р. Фінансово-кредитні інструменти в локальній структурній політиці розвитку міст Західного регіону України

У статті розкрито особливості застосування фінансово-кредитних інструментів, зокрема місцевих запозичень, у локальній структурній політиці. Встановлено, що завданням органів місцевого самоврядування міст є формування власної локальної структурної політики, яка б орієнтувалася на інноваційний, технологічний та інклюзивний розвиток. Реалізація такої політики потребує використання низки інструментів, серед яких бюджетні, інвестиційні, фінансово-кредитні, грантові, маркетингово-управлінські, податкові тощо. Важливе місце посідають фінансово-кредитні інструменти, оскільки дозволяють залучити додаткові фінансові ресурси для розвитку економіки міст. Серед фінансово-кредитних інструментів досліджено місцеві запозичення, зокрема облігаційні позики та місцеві гарантії. Облігаційні позики не стали поширеним інструментом залучення фінансових ресурсів, що пов'язано із низкою перешкод на шляху до їх емісії. Серед міст Західного регіону України лише Львів та Івано-Франківськ здійснювали випуск облігацій за період 2015–2020 рр. Визначено, що місцеві запозичення також не відіграють значної ролі у формуванні фінансових ресурсів міст через низьку кредитоспроможність останніх, а також складну процедуру отримання. Інструмент місцевих гарантії дає можливість органам місцевого самоврядування реалізовувати проекти з розвитку комунальної інфраструктури та ресурсозбереження. Через законодавчі обмеження органи місцевого самоврядування не можуть використовувати місцеві запозичення для реалізації локальної структурної політики шляхом підтримки стратегічних секторів місцевої економіки. Повноцінне використання цього інструменту в локальній структурній політиці потребує внесення змін до законодавства, які б надавали ширшу автономію органам місцевого самоврядування та створювали можливості для зростання конкурентоспроможності міської економіки.

**Ключові слова:** економіка, запозичення, місцеві гарантії, облігації, локальна політика.

**DOI:** <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-5-162-169>

**Табл.:** 4. **Бібл.:** 17.

**Синюра-Ростун Надія Романівна** – кандидат економічних наук, науковий співробітник відділу просторового розвитку, Інститут регіональних досліджень імені М. І. Дольницького НАН України (вул. Козельницька, 4, Львів, 79026, Україна)

**E-mail:** [s-rnadia@ukr.net](mailto:s-rnadia@ukr.net)

**ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-1137-9370>

**Scopus Author ID:** <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57222709192>

UDC 332:15(338.22)  
JEL: H74; O18; R58

### *Syniura-Rostun N. R. Financial and Credit Instruments in the Local Structural Policy of Urban Development in the Western Region of Ukraine*

The article discloses the peculiarities of the use of financial and credit instruments, in particular local borrowings, in the local structural policy. It is identified that the task of local self-government bodies of cities is to form their own local structural policy, which would focus on innovative, technological and inclusive development. The implementation of such a policy requires the use of a number of instruments, including budget, investment, financial and credit, grant, marketing and management, tax, etc. An important place is given to financial and credit instruments, as they allow attracting additional financial resources for the development of the city economy. Among the financial instruments, the author examines local borrowings, including bond loans and local guarantees. Bond loans have not become a common instrument for attracting financial resources, which is associated with a number of obstacles to their issue. Among the cities of the Western region of Ukraine, only Lviv and Ivano-Frankivsk issued bonds for the period of 2015–2020. It is determined that local borrowing also does not play a significant role in the formation of the cities' financial resources due to the low creditworthiness of the latter, as well as the complex procedure for obtaining. The instrument of local guarantees enables local self-government bodies to implement projects for the development of communal infrastructure and resource saving. Due to legislative restrictions, local self-government bodies cannot use local borrowings to implement local structural policies by supporting strategic sectors of the local economy. The full use of this instrument in local structural policy requires amendments to the legislation that would give greater autonomy to local self-government bodies and create opportunities for increasing the competitiveness of the urban economy.

**Keywords:** economy, borrowing, local guarantees, bonds, local policy.

**Tabl.:** 4. **Bibl.:** 17.

**Syniura-Rostun Nadia R.** – PhD (Economics), Research Associate of the Department of Spatial Development, Institute of Regional Research named after M. I. Dolishnyi of the NAS of Ukraine (4 Kozelnytska Str., Lviv, 79026, Ukraine)

**E-mail:** [s-rnadia@ukr.net](mailto:s-rnadia@ukr.net)

**ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-1137-9370>

**Scopus Author ID:** <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57222709192>

Ефективне функціонування економіки міст потребує формування її оптимальної галузевої структури у виробництві та сфері послуг, яка здатна забезпечити їх інноваційний розвиток зростання добробуту населення. Отже, завданням органів

місцевого самоврядування (ОМС) міст стає формування та реалізація власної локальної структурної

\* Виконано в межах НДР III-03-20 «Трансформація структури економіки міст Західного регіону України».

політики, що спиратиметься на стратегічні орієнтири, спрямовані на розвиток економіки, орієнтованої на ефективність, інноваційність, інклюзивність, циркулярність, соціальну направленість, а також додаткову підтримку розвитку тих видів економічної діяльності, що відповідають цим критеріям і володіють стратегічною конкурентоспроможністю та потенційно високою доданою вартістю. Саме ці якості створюють умови для формування ефективної структури економіки, нарощення та реалізації її конкурентного потенціалу із одночасним збереженням культурно-історичної ідентичності міст та їх жителів. Водночас реалізація локальної структурної політики потребує використання низки інструментів на різних управлінських рівнях (від локального до державного). Серед цих інструментів слід виокремити бюджетні, інвестиційні, фінансово-кредитні, грантові, маркетингово-управлінські, податкові та інші. Застосування фінансово-кредитних інструментів при використанні місцевих ресурсів інституціями, що беруть участь у функціонуванні місцевої економіки, сприятиме трансформації локального економічного розвитку на засадах інклюзивності, інноваційності, конкурентоспроможності тощо.

Питання щодо використання фінансово-кредитних інструментів для стимулювання регіонального розвитку досліджували такі вчені, як: Ю. Барський, Т. Безверхнюк, Г. Возняк, С. Дорогунцов, Я. Жаліло, Л. Лисяк, І. Лук'яненко, І. Луніна, А. Макаренко, В. Пилипів, С. Слухай, І. Чугунов та ін. Дослідженню розвитку ринку муніципальних запозичень присвячено праці В. Опаріна, Г. Берадзе, С. Буковинського, В. Падалка, О. Кириленка, І. Павленка, В. Муратова, О. Західної. Серед західних економістів, які досліджували дану проблему, виділяють: Е. Джорджа, А. Дугласа, Е. Добсона, А. Нортонна, Г. Петерсона, Р. Робертсона.

Реформа децентралізації надала ОМС нові можливості для самостійного управління розвитком міських громад, отже, актуальність дослідження використання фінансово-кредитних інструментів у локальній економічній політиці міст підсилюється необхідністю вирішення складних завдань трансформації видів економічної діяльності та зростання економічної активності міст в умовах обмежених фінансових ресурсів.

Метою статті стало дослідження особливостей використання фінансово-кредитних інструментів, а саме: місцевих запозичень, для реалізації локальної структурної політики розвитку міст Західного регіону України.

До фінансово-кредитних інструментів фінансування економічного розвитку міст належать: облігаційні позики, банківські кредити, кредити міжнародних фінансових організацій, місцеві гарантії, револьверні фонди, краудфандинг тощо. Ці інструменти не є чимось кардинально новим, однак за умов децентра-

лізації системи управління ще не всі ОМС мали досвід у їх використанні. Застосування фінансово-кредитних інструментів ОМС вказує на високий рівень кредитоспроможності міста, прозорість бюджетної політики, якість фінансового менеджменту та чітке визначення основних інвестиційних пріоритетів з орієнтацією на розвиток інфраструктури [14].

Застосування кредитних інструментів потребує від ОМС чіткого визначення стратегічних інвестиційних пріоритетів і граничної межі місцевого боргу, наявності доступних джерел фінансування та обслуговування боргу, забезпечення прозорості місцевого бюджету, підготовки працівників, відповідальних за управління боргом, розбудови системи моніторингу реалізації інвестиційних проектів, для фінансування яких залучають кредитні ресурси [14]. Серед фінансово-кредитних інструментів слід виокремити місцеві запозичення, а саме: облігації, муніципальні гарантії та кредити, оскільки вони найбільше характеризують активність ОМС на фінансовому ринку, а отже, їх управлінську спроможність.

Згідно з Бюджетним кодексом України [1] місцеві запозичення – це операції з отримання до міського бюджету кредитів (позик) на умовах повернення, платності та строковості. Місцеві запозичення передбачають залучення коштів від юридичних і фізичних осіб та виникнення боргових зобов'язань ОМС як позичальника грошових коштів чи гаранта. Такі кошти розглядають як альтернативне джерело наповнення місцевих бюджетів в умовах обмеженості власних дохідних джерел. Місцеві запозичення здійснюються з метою фінансування бюджету розвитку (ст. 74 Бюджетного кодексу України [1]), а ОМС можуть скеровувати їх на проекти, пов'язані із функціонуванням стратегічних об'єктів. Також обов'язковим є погодження обсягів та умов здійснення місцевих запозичень і надання місцевих гарантії із Міністерством фінансів України.

Одним із найбільш дієвих методів мобілізації фінансових ресурсів для реалізації дорогих проектів є розміщення облігацій місцевої позики. Облігаційні позики передбачають розміщення органами місцевого самоврядування облігацій внутрішньої чи зовнішньої позики на фондовому ринку. Основними напрямками соціально-економічного розвитку міст, які фінансуються за рахунок коштів від муніципальних облігаційних позик, є: освіта, транспорт, комунальне господарство та охорона навколишнього середовища, соціальне забезпечення, розвиток промисловості, будівництво автодоріг, мостів, аеропортів, торгових споруд, туристичної інфраструктури та об'єктів сфери послуг [4]. Облігаційні позики не є поширеним інструментом залучення фінансових ресурсів на розвиток міської громади, що пов'язано із:

- ✦ недостатнім розвитком інституту місцевих запозичень, зокрема через відсутній порядок

емісії облігацій зовнішніх місцевих позик, у результаті чого, незважаючи на формальний дозвіл на їх випуск, місцеві ради неактивні на міжнародних ринках облігацій;

- ✦ низькою інституційною спроможністю ОМС самостійно організувати випуск облігацій, унаслідок чого підвищується вартість здійснення відповідних підготовчих процедур через користування послугами професійних посередників;
- ✦ обмеженістю джерел доходів бюджетів розвитку місцевих бюджетів, за кошти від яких погашають основну суму місцевого боргу, що зменшує можливості здійснювати запозичення;
- ✦ непрогнозованістю, нестабільністю та швидкою вичерпністю доходів бюджетів розвитку місцевих бюджетів від продажу комунального майна;
- ✦ використанням залучених коштів на фінансування переважно проектів, ефект від реалізації яких прямо не приводить до збільшення доходів місцевих бюджетів у майбутньому;
- ✦ непослідовністю органів державної влади в запровадженні обмежень на право здійснення місцевих запозичень і їхні розміри [10];
- ✦ ризиком зменшення поточних видатків міських громад.

Інститут облігаційних позик в Україні, на жаль, не набув достатнього розвитку. Впродовж 2015–2020 рр. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку зареєструвала лише 9 випусків облігацій внутрішньої місцевої позики серед міст Західного регіону, які здійснювалися органами місцевого самоврядування Львова та Івано-Франківська на загальну суму 1 940 млрд грн (табл. 1).

Як бачимо, місцеві запозичення не відіграють значної ролі у формуванні фінансових ресурсів міських територіальних громад через низьку кредитоспроможність міст і складну процедуру їх отримання.

Кошти, залучені за допомогою випуску облігацій, скеровуються на комунальні та інфраструктурні проекти, залишаючи поза увагою проекти економічного спрямування (розвиток стратегічних видів економічної діяльності міст). Проте серед переваг використання облігаційних позик слід виокремити можливість залучення ресурсів для фінансування високовартісних капітальних проектів, можливість розподілу боргового навантаження на триваліший термін, підвищення фінансової дисципліни ОМС, акумуляції ресурсів від інституційних інвесторів та мешканців громади, із залученням останніх до процесів міського розвитку тощо.

Розвиток ринку муніципальних запозичень в Україні потребує [2; 3; 10]:

- ✦ вдосконалення нормативно-правової бази щодо випуску облігацій місцевої позики та врегулювання відносин між його учасниками;
- ✦ розширення доступу ОМС до ринку запозичень;
- ✦ спрощення процедури отримання дозволів та реєстрації випусків цінних паперів;
- ✦ підвищення надійності вкладень у муніципальні цінні папери шляхом використання державних гарантій і страхування відповідальності;
- ✦ збільшення дохідних джерел місцевих бюджетів, зокрема бюджету розвитку;
- ✦ розміщення тимчасово вільних бюджетних коштів у дохідній частині бюджету розвитку, що дозволить фінансувати пріоритетні напрями соціально-економічного розвитку територіальних громад;
- ✦ оздоровлення фінансового ринку України та відновлення довіри інвесторів до національних боргових інструментів, зокрема через випуск цільових облігацій, прив'язаних до реалізації конкретних інвестиційних програм.

Ще одним фінансово-кредитним інструментом розвитку міст є місцеві гарантії (МГ). Використання інструменту місцевих гарантій є глобальним трендом

Таблиця 1

Облігації внутрішньої місцевої позики у містах Західного регіону України

Міська рада	Дата	Сума, млн грн	Ставка, %	Термін, років	Напрями використання позики
Львівська	2018	440	17,89%	3	Розвиток інфраструктури міста (дороги та водогін)
	2019	300	17,7%	3	Фінансування об'єктів транспортної інфраструктури, доріг та інженерних об'єктів на них, виготовлення проектно-кошторисної документації
	2020	900	плаваюча, облікова ставка НБУ + 2,5%	5	
Івано-Франківська	2018	300	17,5%	1–3	Співфінансування заходів з розвитку соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури

Джерело: складено за даними [13].



у системі муніципальних запозичень, оскільки дозволяє реалізовувати проекти у сфері економічного розвитку підприємствами комунального сектора, де місцеві органи влади у сфері позикових відносин є лише гарантами [14]. Використання даного інструменту передбачає отримання позики іншим позичальником (наприклад, комунальним підприємством), а муніципалітет стає гарантом за зобов'язаннями позичальника, у разі невиконання позичальником своїх зобов'язань за позику вони переходять на гаранта – муніципалітет.

У світовій практиці місцеві гарантії використовують на:

- ✦ підтримку фінансування масштабних інфраструктурних проектів;
- ✦ подовження строків надання кредитів малим підприємствам;
- ✦ рефінансування вартості надання комунальних послуг тощо, що дозволяє збільшити інвестиційні потоки в ризикові галузі та мобілізувати додаткові ресурси на їх розвиток.

**В** Україні, згідно з Бюджетним кодексом (ст. 17 [1]) місцеві гарантії ОМС використовують для забезпечення повного або часткового виконання боргових зобов'язань суб'єктів господарювання, що належать до комунального сектора економіки міста та здійснюють реалізацію інвестиційних проектів, метою яких є розвиток комунальної інфраструктури або впровадження ресурсозберігаючих технологій.

Ризиками надання місцевих гарантій для ОМС є такі:

- ✦ в разі настання гарантійного випадку гарантований борг стає прямим місцевим боргом, збільшуючи видатки місцевого бюджету на його погашення, що негативно позначається на виконанні стратегічних і поточних завдань ОМС;
- ✦ посилення диспропорцій у місцевому розвитку (муніципалітети із вищою кредитоспроможністю можуть ширше використовувати інструмент місцевих гарантій);
- ✦ опосередкований характер гарантійних зобов'язань знижує достовірність бюджетного планування, наслідком чого можуть бути неочікувані потреби у фінансових ресурсах;
- ✦ вартість рішення про надання муніципалітетом МГ стане відомою мешканцям громади після переходу боргу з умовного в прямий місцевий борг [14, с. 33].

Інструмент місцевих гарантій серед ОМС міст Західного регіону використовується обмеженою кількістю міст і застосовується для кредитування капітальних проектів комунальних установ. За період 2014–2020 рр. ОМС міст було надано муніципальних гарантій більше як на 200 млн євро. Найбільш активно цей інструмент використовувався муніципалітетом м. Львова, який надав місцевих гарантій по зовнішніх

і внутрішніх кредитах на загальну суму 147,3 млн EUR та 4 млн грн, що склало понад 70% від загальної суми по містах Західного регіону (табл. 2). Станом на 2020 р. місто жодного разу не протермінувало гарантійні зобов'язання.

**Я**к бачимо, для використання потенціалу місцевих гарантій муніципалітети розвивають партнерські відносини з міжнародними та національними фінансово-кредитними установами, щоб підвищувати рівень їхньої довіри та розширювати можливості кредитування. Водночас потенціал залучення кредитних коштів міжнародних фінансових організацій недостатньо використовується для реалізації локальної структурної політики, оскільки зосереджується на розвитку комунального сектора, а не підтримку стратегічних напрямів місцевої економіки. ЄБРР, NEFCO також співпрацюють з муніципалітетами в напрямках інноваційного, сталого й екологічного розвитку галузей і підприємств економіки. Наприклад, у м. Львові ЄБРР кредитує розвиток інноваційних продуктів харчування (підтримка розвитку складних і біотехнологічних продуктів із більшою доданою вартістю, розширення експортних продажів, зростання частки експорту в доходах), «зеленої» енергетики тощо (табл. 3). Починаючи із 2010 р. ЄБРР надав грантову підтримку більше 1100 малих і середніх підприємств в Україні, секторальна підтримка з 2016 р. надавалася підприємствам, що працювали в меблевій, текстильній, креативній, туристичній та аграрній сферах [6].

Серед міст Західного регіону найдоступнішим видом зовнішніх запозичень під невисокі відсотки стали кредити від NEFCO (табл. 4). Так, найбільше проектів реалізовано в Івано-Франківську – 5, у Львові – 4, Луцьку та Чернівцях – по 3, Рівному та Тернополі – по 1 [17]. Проекти, реалізовані в цих містах, спрямовані на енергозбереження комунальних закладів (освіти, медицини та ін.), модернізацію централізованого теплопостачання. Організація також підтримує розвиток «зеленого» бізнесу. У перспективі NEFCO зацікавлена в реалізації проекту із підвищення ефективності очищення промислових стічних вод і підвищення енергоефективності у приватних підприємств м. Львова (проект, націлений на розробку 10-ти інвестиційних планів для промислових підприємств для поліпшення очищення стоків) [12]. Також NEFCO в межах Львівської та Івано-Франківської областей реалізовує низку проектів із будівництва та введення в експлуатацію об'єктів у сфері відновлюваної енергетики [5]. В Україні загальна кількість муніципальних проектів NEFCO дорівнює 84, з яких 64 затверджені та 20 потенційні.

## ВИСНОВКИ

Реалізація локальної структурної політики розвитку міст потребує від ОМС ефективного застосу-

Надання місцевих гарантій ОМС міст Західного регіону України за період 2014–2020 рр.

Міська рада	Дата	Сума	Ставка, %	Кредитор	Суб'єкт господарювання (позичальник)	Термін, років
Львівська	2014	4 млн грн	3%	NEFCO*	Львівська міська рада	6
		30,8 млн євро	EURIBOR 6M + маржа 6%	ЄБРР**	ЛКП «Львівелектротранс», ЛКП «Львівавтодор»	10
	2015	12 млн євро	EURIBOR 6M 5,75%	ЄБРР	ЛКП «Львівавтодор»	9
	2016	15 млн євро	EURIBOR 6M + маржа 6%	ЄБРР	ЛМКП «Львівводоканал»	13
		5 млн євро		NEFCO		10
	2017	10 млн євро	EURIBOR 6M 7%	ЄБРР	ЛКП «Львівавтодор» ЛМКП «Львівтеплоенерго»	13
		20 млн євро				12
	2018	25 млн євро	Libor6M EUR 5,75%	ЄБРР	КП «Зелене місто»	13
	2019	17,5 млн євро	EURIBOR 6M + маржа 5,75%	ЄБРР	ЛКП «Львівелектротранс»	13
12 млн євро		EURIBOR 6M + маржа 2,5%	МФУ	ЛК АТП № 1	22	
Івано-Франківська	2014	0,4 млн євро	6%	NEFCO	ДМП «Івано-Франківськ теплокомуненерго»	7
		7,2 млн євро	EURIBOR 6M + маржа 6%	ЄБРР	ДМП «Івано-Франківськ теплокомуненерго»	10
	2017	8 млн євро	EURIBOR 6M 7%	ЄБРР	КП «Електроавтотранс»	13
	2020	3 млн євро	EURIBOR 6M + маржа 2,5%	МФУ	КП «Електроавтотранс»	22
Тернопільська	2014	10 млн євро	EURIBOR 6M + 5%	ЄБРР	КП «Тернопільське теплокомуненерго»	13
	2016	0,355 млн євро	6%	NEFCO	КП «Тернопіль міське теплокомуненерго»	6
	2018	10 млн євро	EURIBOR 6M 6,5%	ЄБРР	КП «Тернопіль міське теплокомуненерго»	13
	2019	2 млн євро	EURIBOR 6M + маржа 2,5%	МФУ	КП «Міськавтоотранс»	13
Луцька	2014	10 млн євро	EURIBOR 6M + маржа 6%	ЄБРР	ДКП «Луцьктепло»	13
	2015	0,495 млн євро	6%	NEFCO	КП «Луцькводоканал»	5
Чернівецька	2016	10 млн євро	EURIBOR 6M + маржа 6%	ЄБРР	МКП «Чернівці теплокомуненерго»	13
	2017	0,5 млн євро	EURIBOR 6M 7%	NEFCO	КП «Чернівці Теплокомуненерго»	7

**Примітка:** \* – NEFCO – Північна екологічна фінансова корпорація; \*\* – ЄБРР – Європейський банк реконструкції та розвитку.

**Джерело:** складено за даними [13].

вання інструментів, серед яких важливого значення набувають місцеві облігації, гарантії та запозичення, оскільки вони дозволяють залучити на коротко- та довгостроковий періоди фінансові ресурси для реалізації важливих проектів локального значення. Зважаючи на стан міського комунального господарства та за-

конодавчі обмеження, кошти, залучені за допомогою цих інструментів, скеровуються здебільшого на його покращення, що, звичайно, є явищем позитивним, оскільки сприяє зростанню якості життя мешканців міст. Проте поза увагою залишається реалізація локальної структурної політики, спрямованої на роз-

## Проекти, реалізовані за участі ЄБРР у м. Львові

Проект	Сума кредиту	Позичальник
Будівництво сонячної електростанції	24,7 млн євро	ЕКО-ОПТИМА
Виробництво інноваційних продуктів харчування	10 млн євро (7 + 3)	Компанія «Ензим»
EU4Business. Малім і середнім підприємствам на Західній Україні	7,5 млн євро	Банк «Львів»
Модернізація обладнання та будівництво виробничої лінії	13,8 млн євро	АТ «Кохавинська паперова фабрика»
Програма підтримки муніципалітетів. Подолання наслідків COVID-2019	22 млн євро	Львівська міська рада

Джерело: складено за: [7–9; 11; 15; 16].

Таблиця 4

## Здійснення місцевих запозичень у містах обласного значення Західного регіону України за 2014–2021 рр.

Міська рада	Дата	Сума	Ставка, %	Кредитор	Термін, років
Івано-Франківська	2016	1 млн євро	EURIBOR 6M + 6,25%	NEFCO	9
	2017	4 млн євро		NEFCO	
	2020	8 млн євро		NEFCO	
Тернопільська	2018	12,5 млн грн	3	NEFCO	5
		25,408 млн євро	EURIBOR 6M + 6,25%	МФУ	22
Луцька	2016	10 млн грн	3	NEFCO	5
	2018	5 млн євро	EURIBOR 6M + 6,25%	NEFCO	9
		4,360 млн євро	EURIBOR 6M + 2%	МФУ	22
2020	1,6 млн євро	6	NEFCO	10	
Чернівецька	2015	3,60 млн грн	3	NEFCO	5
	2016	5 млн євро	EURIBOR 6M + 6,25%	NEFCO	9
Рівненська	2016	8284,71	3	NEFCO	5
	2018	12,5 млн грн	3	NEFCO	5
	2020	4,431 млн євро	EURIBOR 6M + 5,85%	NEFCO	8
Ужгородська	2018	12 млн грн	3	NEFCO	5
Коломийська	2015	3525,21 млн грн	3	NEFCO	5
Чортківська	2017	8 млн грн	3	NEFCO	5

Джерело: складено за даними [17].

виток інноваційних, високотехнологічних видів діяльності із високою потенційною доданою вартістю. Для повноцінного використання цього інструменту в локальній структурній політиці необхідно вносити зміни до законодавства, які б надавали ширшу автономію в цих питаннях для ОМС.

**Р**озвиток муніципальних запозичень у містах Західного регіону України не отримав необхідного масштабу, що зумовлено недостатньою конкурентоспроможністю міст; низьким кредитним рейтингом; відсутністю досвіду по залученню такого виду фінансових ресурсів, що негативно позначається на їх інвестиційній привабливості та економічному розвитку. В умовах кризи, спричиненої COVID-19,

зниження темпів економічного зростання та залучення інвестицій, випуск місцевих облігацій або надання гарантій може стати важливим інструментом стимулювання розвитку стратегічно важливих видів діяльності міст. ■

## ЛІТЕРАТУРА

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (редакція від 01.01.2021 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Волкова О. Г. Муніципальні запозичення як джерело фінансового забезпечення місцевих бюджетів України. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 26-2. С. 93–96. URL: [http://bses.in.ua/journals/2018/26\\_2\\_2018/21.pdf](http://bses.in.ua/journals/2018/26_2_2018/21.pdf)

3. Глухова В. І., Гомулко Н. В. Комунальний кредит як джерело фінансового забезпечення розвитку територіальних громад. *Modern Economics*. 2020. № 21. С. 45–51.  
DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V21\(2020\)-07](https://doi.org/10.31521/modecon.V21(2020)-07)
4. Глущенко С. В. Муніципальні позики як інструмент фінансування розвитку міст і регіонів. *Наукові записки [Національного університету «Києво-Могилянська Академія»]. Серія «Економічні науки»*. 2005. Т. 44. С. 75–79. URL: [http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8818/Hlushchenko\\_Munitsypal'ni\\_pozyky\\_yak\\_instrument.pdf](http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8818/Hlushchenko_Munitsypal'ni_pozyky_yak_instrument.pdf)
5. Еко-Оптіма : веб-сайт. URL: <http://www.ecooptima.com.ua/#projects>
6. ЄБРР надав донорські 3,5 млн євро МСБ в Україні. URL: <https://fnclub.net/ua/news/yebr-r-nadav-3-5-mln-ievro-ukrainskomu-msb.html>
7. Чурилова К. ЄБРР погодив 13,8 млн євро кредиту «Кохавинській паперовій фабриці». URL: [https://zaxid.net/yebr-r-pogodiv-138-mln-yevro-kreditu-kohavinskiy-papero-viy-fabritsi\\_n1515787](https://zaxid.net/yebr-r-pogodiv-138-mln-yevro-kreditu-kohavinskiy-papero-viy-fabritsi_n1515787)
8. Ейсмунт В. ЄБРР погодив Львову кредит на підтримку комунальних підприємств. URL: [https://zaxid.net/yebr-r-pogodiv-lvovu-kredit-na-pidtrimku-komunalnih-pidpriyemstv\\_n1518835](https://zaxid.net/yebr-r-pogodiv-lvovu-kredit-na-pidtrimku-komunalnih-pidpriyemstv_n1518835)
9. Компанії в Західній Україні отримують нові кошти від ЄБРР та ЄС. URL: <https://nabu.ua/ua/kompaniyi-v-zahidniy-ukrayini-otrimuyut.html>
10. Круглякова В. В., Іщенко В. А. Місцеві позики як інструмент поповнення доходів місцевих бюджетів. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Економічна»*. 2020. Вип. 98. С. 28–35.  
DOI: <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2020-98-03>
11. Львівська компанія отримала кредит від ЄБРР на будівництво унікального в Україні виробництва інноваційних продуктів харчування // Львівська міська рада. 23.12.2020. URL: <https://city-adm.lviv.ua/news/economy/283312-lvivska-kompaniia-otrymala-kredit-vid-yebr-r-na-budivnytstvo-unikalnoho-v-ukrayini-vyrobnytstva-innovatsiynikh-produktiv-kharchuvannia>
12. Львівське дріжджове підприємство відвідали консультанти екологічної корпорації NEFCO. URL: <https://enzym.com.ua/l-vivs-ke-drizhdzhove-pidpriyemstvo-vidvidaly-konsul-tanty-ekologichnoi-korporacii-nefco>
13. Місцевий борг та місцевий гарантований борг / Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/miscevij-borg-ta-miscevij-garantovanij-borg>
14. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування : практичний посібник. Ч. 4 : Фінансово-кредитні інструменти фінансування МЕР / упорядник І. Лепьошкін. 2020. 96 с. URL: [https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/604/PLEDDG\\_LED\\_Finance\\_Guide\\_Part\\_4.pdf](https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/604/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_4.pdf)
15. На Львівщині збудують найпотужнішу сонячну електростанцію. URL: <https://lviv2156.com/news/na-lvivschyni-zbuduyut-najpotuzhnishu-sonyachnu-elektrostantsiyu/>
16. П'ять основних кредитів Львова: чому місто позичає, а не залучає інвестора. URL: [http://tvoemisto.tv/news/pyat-osnovnyh-kredytiv-lvova-chomu-misto-pozychaie\\_a-ne-zaluchaie-investora\\_82851.html](http://tvoemisto.tv/news/pyat-osnovnyh-kredytiv-lvova-chomu-misto-pozychaie_a-ne-zaluchaie-investora_82851.html)
17. Шевчук Ю. Діяльність NEFCO в Україні, пов'язана з муніципалітетами. URL: <https://dbdh.dk/wp-content/uploads/2.-NEFCO-in-Ukrainian.pdf>

## REFERENCES

- Churylova, K. "YeBRR pohodyv 13,8 mln yevro kredytu «Kokhavynskii paperovii fabritsi»" [The EBRD Has Approved a € 13.8 Million Loan to the Kokhavin Paper Mill]. [https://zaxid.net/yebr-r-pogodiv-138-mln-yevro-kreditu-kohavinskiy-papero-viy-fabritsi\\_n1515787](https://zaxid.net/yebr-r-pogodiv-138-mln-yevro-kreditu-kohavinskiy-papero-viy-fabritsi_n1515787)
- Eismunt, V. "YeBRR pohodyv Lvovu kredit na pidtrimku komunalnykh pidpriyemstv" [The EBRD Has Approved a Loan to Lviv to Support Utilities]. [https://zaxid.net/yebr-r-pogodiv-lvovu-kredit-na-pidtrimku-komunalnih-pidpriyemstv\\_n1518835](https://zaxid.net/yebr-r-pogodiv-lvovu-kredit-na-pidtrimku-komunalnih-pidpriyemstv_n1518835)
- Eko-Optima : veb-sait. <http://www.ecooptima.com.ua/#projects>
- Hlukhova, V. I., and Homulko, N. V. "Komunalnyi kredit yak dzherelo finansovoho zabezpechennia rozvytku terytorialnykh hromad" [Municipal Credit as a Source of Financial Support for the Development of Territorial Communities]. *Modern Economics*, no. 21 (2020): 45-51. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V21\(2020\)-07](https://doi.org/10.31521/modecon.V21(2020)-07)
- Hlushchenko, S. V. "Munitsypalni pozyky yak instrument finansuvannia rozvytku mist i rehioniv" [Municipal Bond at Financing the Development of Cities and Regions]. *Naukovi zapysky [Natsionalnoho universytetu «Kyievo-Mohylianska Akademiia»]. Serii «Ekonomichni nauky»*, vol. 44 (2005): 75-79. [ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8818/Hlushchenko\\_Munitsypal'ni\\_pozyky\\_yak\\_instrument.pdf](http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8818/Hlushchenko_Munitsypal'ni_pozyky_yak_instrument.pdf)
- "Kompanii v Zakhidnii Ukraini otrymuiut novi koshty vid YeBRR ta YeS" [Companies in Western Ukraine Receive New Funding from the EBRD and the EU]. <https://nabu.ua/ua/kompaniyi-v-zahidniy-ukrayini-otrimuyut.html>
- Kruhliakova, V. V., and Ishchenko, V. A. "Mistsevi pozyky yak instrument popovnnennia dokhodiv mistsevykh biudzhetiv" [Local Borrowings as a Tool for Replenishing Local Budget Income]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Serii «Ekonomichna»*, no. 98 (2020): 28-35. DOI: <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2020-98-03>
- [Legal Act of Ukraine] (2010). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
- "Lvivska kompaniia otrymala kredit vid YeBRR na budivnytstvo unikalnoho v Ukraini vyrobnytstva innovatsiynikh produktiv kharchuvannia" [The Lviv Company Received a Loan from the EBRD for the Construction of a Unique in Ukraine Production of Innovative Food Products]. Lvivska miska rada. December 23, 2020. <https://city-adm.lviv.ua/news/economy/283312-lvivska-kompaniia-otrymala-kredit-vid-yebr-r-na-budivnytstvo-unikalnoho-v-ukrayini-vyrobnytstva-innovatsiynikh-produktiv-kharchuvannia>
- "Lvivske drizhdzhove pidpriyemstvo vidvidaly konsul-tanty ekolohichnoi korporatsii NEFCO" [Consultants of the Ecological Corporation NEFCO Visited the Lviv Yeast Enterprise]. <https://enzym.com.ua/l-vivs-ke-drizhdzhove-pidpriyemstvo-vidvidaly-konsul-tanty-ekologichnoi-korporacii-nefco>
- "Mistsevyi borh ta mistsevyi harantovanyi borh" [Local Debt and Local Guaranteed Debt]. Ministerstvo finan-



siv Ukrainy. <https://mof.gov.ua/uk/miscevij-borg-ta-miscevij-garantovanij-borg>

“Mistsevyi ekonomichni rozvytok: modeli, resursy ta instrumenty finansuvannia : praktychnyi posibnyk. Ch. 4: Finansovo-kredytni instrumenty finansuvannia MER” [Local Economic Development: Models, Resources and Financing Tools: A Practical Guide. Part 4: Financial and Credit Instruments for Financing MED]. [https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/604/PLEDDG\\_LED\\_Finance\\_Guide\\_Part\\_4.pdf](https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/604/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_4.pdf)

“Na Lvivshchyni zbuduiut naipotuzhnishu soniachnu elektrostantsiiu” [The Most Powerful Solar Power Plant Will Be Built in Lviv Region]. <https://lviv1256.com/news/na-lvivshchyni-zbuduyut-naipotuzhnishu-sonyachnu-elektrostantsiyu/>

“Piat osnovnykh kredytiv Lvova: chomu misto pozychaie, a ne zaluchaie investora” [Five Main Loans of Lviv:

Why the City Borrows and Does Not Attract Investors]. [http://tvoemisto.tv/news/pyat\\_osnovnyh\\_kredytiv\\_lvova\\_chomu\\_misto\\_pozychaie\\_a\\_ne\\_zaluchaie\\_investora\\_82851.html](http://tvoemisto.tv/news/pyat_osnovnyh_kredytiv_lvova_chomu_misto_pozychaie_a_ne_zaluchaie_investora_82851.html)

Shevchuk, Yu. “Diialnist NEFCO v Ukraini, poviazana z munitsypalitetamy” [NEFCO Activities in Ukraine Related to Municipalities]. <https://dbdh.dk/wp-content/uploads/2.-NEFCO-in-Ukrainian.pdf>

Volkova, O. H. “Munitsypalni zapozychennia yak dzherelo finansovoho zabezpechennia mistsevykh biudzhetyv Ukrainy” [Municipal Delivery as the Source of Financial Supply of Local Budgets of Ukraine]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, is. 26-2 (2018): 93-96. [http://bses.in.ua/journals/2018/26\\_2\\_2018/21.pdf](http://bses.in.ua/journals/2018/26_2_2018/21.pdf)

“YeBRR nadav donorski 3,5 mln yevro MSB v Ukraini” [The EBRD Has Donated € 3.5 Million to SMEs in Ukraine]. <https://finclub.net/ua/news/yebr-nadav-3-5-mln-iev-ro-ukrainskomu-msb.html>

УДК 330.322:332.1  
JEL: E22; R53; R58

## ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

©2021 НЕЧИПОРУК О. В.

УДК 330.322:332.1  
JEL: E22; R53; R58

### Нечипорук О. В. Інвестиційна привабливість видів економічної діяльності в регіонах України

Метою статті є дослідження інвестиційної привабливості видів економічної діяльності в регіонах України, визначення впливу факторних величин (видів економічної діяльності) на обсяг реалізованої продукції. У результаті дослідження розроблено методичний підхід до аналізу та визначення інвестиційної привабливості видів економічної діяльності в регіонах України; визначено вплив факторних величин (видів економічної діяльності) на обсяг реалізованої продукції, виокремлено головні з них за допомогою кореляційного аналізу та перевірено значущість обраних факторів впливу за допомогою регресійного аналізу. Для аналізу було сформовано дані на основі офіційних даних Державної служби статистики України та Міністерства економіки України. Для отримання більш точних підсумкових результатів було проведено нормалізацію даних, яка необхідна для того, щоб значення ознак у вхідному векторі привести до певного заданого діапазону. Після нормалізації було розраховано зведені дані для кореляційно-регресійного аналізу. На основі проведеного аналізу побудовано економіко-математичні моделі впливу інвестиційних інструментів державного бюджету на види економічної діяльності та моделі впливу інвестиційних інструментів прямих іноземних інвестицій на види економічної діяльності в регіонах України. Обґрунтовано інвестиційну привабливість певних регіонів для державного інвестування та для іноземних інвестицій. Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є аналіз впливу інших факторів на інвестиційну привабливість конкретного регіону та України в цілому.

**Ключові слова:** інвестиційна привабливість, види економічної діяльності, економіко-математична модель.

**DOI:** <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-5-169-174>

**Табл.:** 8. **Формул.:** 2. **Бібл.:** 11.

**Нечипорук Оксана Василівна** – старший викладач кафедри менеджменту та бізнесу, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)  
**E-mail:** [ksusha140678@gmail.com](mailto:ksusha140678@gmail.com)

UDC 330.322:332.1  
JEL: E22; R53; R58

### Nechyporuk O. V. The Investment Attractiveness of Economic Activities in the Regions of Ukraine

The article is aimed at studying the investment attractiveness of types of economic activity in the regions of Ukraine, determining the impact of factor values (of types of economic activity) on the volume of products sold. As a result of the study, a methodical approach to the analysis and determination of investment attractiveness of types of economic activity in the regions of Ukraine is developed; the influence of factor values (of types of economic activity) on the volume of products sold is determined, the main ones are distinguished by means of correlation analysis and the significance of the selected factors of influence is checked using regression analysis. For the analysis, data was formed on the basis of official data of the State Statistics Service of Ukraine and the Ministry of Economy of Ukraine. To obtain more accurate summary results, the data was normalized in order to convert the values of signs in the input vector to a certain specified range. After the normalization, summary data for correlation and regression analysis were computed. On the basis of the carried out analysis, the economic-mathematical models of influence of investment instruments of the State budget on types of economic activity and a model of influence of investment instruments of foreign direct investment on types of economic activity in the regions of Ukraine were built. The investment attractiveness of certain regions for public investment and for foreign investments is substantiated. Prospects for further research in this direction are the analysis of the impact of other factors on the investment attractiveness of a particular region and Ukraine in general.

**Keywords:** investment attractiveness, types of economic activity, economic-mathematical model.

**Tabl.:** 8. **Formulae:** 2. **Bibl.:** 11.

**Nechyporuk Oksana V.** – Senior Lecturer of the Department of Management and Business, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)  
**E-mail:** [ksusha140678@gmail.com](mailto:ksusha140678@gmail.com)